

welke richting uit met de beeldcultuur in vlaanderen ?

pascal lefèvre
jean-pierre everaerts

Willen wij in een zeer nabije toekomst niet haast geheel en al overspoeld worden door buitenlandse -zeg maar Amerikaanse- beeldproducten, dan dienen er dringend maatregelen getroffen te worden. Wat voor mogelijkheden er terzake zoal bestaan was het thema van een interessant colloquium, dat op 28 juni jl. in Veurne georganiseerd werd door de Werkgroep Kunstenaars van de Socialistische Beweging.

De sprekers voor het colloquium waren overwegend mensen uit de praktijk zelf. Regisseur Harry Kümel mocht de spits afbijten. Hij legde dadelijk de vinger op de wond: "Onder de huidige omstandigheden is het quasi onmogelijk geworden om een authentieke Vlaamse film op te zetten, hem te maken volgens je eigen inzichten, hem te laten renderen en te exporteren, dat terwijl het de overheid allemaal geen barst kan schelen."

Om uit deze financiële en artistieke malaise te raken wil Harry Kümel enerzijds een systeem van "culturele compensaties", een heffing op elke minuut ingevoerd audiovisueel produkt van niet-Europese afkomst. Een tweede bron van inkomsten wil hij uit een heffing op de televisiereklame halen. Voorts acht Kümel een bijzondere heffing op het auteursrecht nodig en bovendien zou een auteursrecht op het zogenaamde "Publieke Domein" gebruikt worden om nieuwe creaties te bevorderen. Het is ook hoog tijd, zo meent hij, om een meer specifiek audiovisueel gerichte auteursvereniging op te richten.

Als er een heffing op niet-voorgespeelde cassettes en op recorders zou komen, moet daarvan tenminste 50 % naar een produktiepot gaan. Uiteraard ontbreekt ook sponsoring en overheidssubsidiëring niet op Kümels lijstje. Hij vindt bovendien dat voor de organisatie van dit alles een autonoom pro-

duktiefonds noodzakelijk is, een "Vlaams instituut voor het Audiovisuele", kortweg VIA. Dit instituut zou beheerd worden door de afgevaardigden van het filmberoep en van de onderlinge, onafhankelijke stichtingen, vennootschappen en overheidsinstellingen. De beheerraad zou een beleid inzake beeldproductie in Vlaanderen moeten uitstippelen en tussenkomen in de financiering ervan.

De tweede spreker, Luc Pien (Producent), wees vooral op de rol die de overheid te vervullen heeft. Zonder overheidstussenkomen kan immers nergens ter wereld, de Verenigde Staten uitgezonderd, nog serieus aan filmproductie gedaan worden.

Godfried Van de Perre, juridisch adviseur van de ASLK én secretaris van de Stichting Kunstpromotie, gaf een klaar zicht op de problematiek van sponsoring door de privé-sector. Hij stelde dat de tijd gekomen is om op Europees vlak gecoördineerde initiatieven te nemen. Daarbij had hij veel lof voor het Franse systeem, waar onder andere de invoering van een "garantiefonds" een multiplicator-effect teweeg gebracht heeft. Net zoals Kümel had hij maar weinig vertrouwen in de huidige plannen voor een tax-shelter.

De laatste spreker in de voormiddag was Robbe De Hert die uitgebreid kwam vertellen over zijn problemen, telkens als hij een nieuw filmproject van de grond wil krijgen. In zijn gekende stijl hekelde hij scherp de werkwijze van de filmcommissie van het Ministerie van Cultuur en van de dienst Drama (BRT).

De Herts aanval op de BRT werd nadien tijdens een soms vinnig debat gecounterd door enkele BRT-topmensen. Ook werd de opmerking gemaakt dat op een colloquium over "de Vlaamse beeldcultuur" toch wel wat aandacht mocht uitgaan naar onze

uitgebreide en sociaal erg relevante documentaire bedrijvigheid (Film en Televisie) alsook naar de toekomstige kleinschalige audiovisuele media die desnoods zonder overheidssteun leefbaar zouden moeten kunnen zijn.

Voor de namiddag dan waren er twee buitenlandse gasten uitgenodigd. Vooreerst David Benedictus die het ontstaan, de zeer flexibele werkwijzen, het bijzondere personeelsbeleid en de creatieve coproductiepolitiek van het Britse Channel 4 toelichtte. Met name het feit dat alle personeelsleden bij Channel 4 slechts voor enkele jaren in dienst zijn en daarna onverbiddelijk van hoog tot laag plaats moeten maken voor "vers" talent lokte vooral van BRT-mensen enkele kritische reacties uit.

Daarna beschreef René Gundelach de film-subsidiëring in de Bondsrepubliek waar elk van de "Länder" eigen, soms zeer divergerende mechanismen ontwikkelde (die theoretisch ook voor buitenlandse filmmakers mogelijkheden bieden). Zij wees er verder op hoe het tax-shelter-systeem in Duitsland na een tijdje weer werd afgeschaft omdat gewiekste zakenlui er wat al te sterk van geprofiteerd hadden.

SP-voorzitter Karel Van Miert besloot uiteindelijk de dag met te stellen dat de Vlaamse socialisten in het verleden niet steeds de nodige aandacht voor de Vlaamse film hebben opgebracht, maar dat het de bedoeling is daarin met initiatieven als dit colloquium verandering te brengen.

Eind 1986 zal het verslagboek van dit colloquium (met alle referaten en groepsdiscussies) verschijnen. Nadere inlichtingen bij de Werkgroep Kunstenaars — Socialistische Beweging: Keizerslaan 13, 1000 Brussel (02/513.28.78.).